

ACTIE ALETTA UTRECHT

DE KEY TAKEAWAYS

Op dinsdag 26 mei traptten we Actie Aletta af in TivoliVredenburg in Utrecht. Na de opening door burgemeester Sharon Dijksma gingen we met elkaar in gesprek over straatintimidatie van vrouwen in Nederland, en specifiek in Utrecht. Onderzoeker Mischa Dekker deelde inzichten over de verschillende manieren waarop straatintimidatie wordt ervaren en liet zien hoe verantwoordelijkheid hiervoor vaak buiten onszelf wordt gelegd. Daarna verzorgde De Seksualiteitschool een workshop over bystander intervention, waarin deelnemers praktische handvatten kregen om op een veilige en effectieve manier in te grijpen. De avond werd afgesloten met een inspirerend panelgesprek over de rol van opvoeding, het belang van het gesprek aangaan met mannen én vrouwen, en hebben we nagedacht hoe we samen verandering kunnen realiseren - van kleine dagelijkse acties tot structurele maatschappelijke verbeteringen.

De volgende inzichten zijn ons in het bijzonder bijgebleven, en nemen we mee in ons advies aan het kabinet aan het einde van de landelijke tour:

1. Sharon Dijksma zei "Als vrouwen hun route aanpassen, moet de stad haar koers aanpassen. En als wij de stad beter inrichten, hoeven vrouwen hun route minder aan te passen". Het gesprek toonde het belang van het betrekken van vrouwen bij stadsinrichting met als doel om de openbare ruimte beter in te richten en straatintimidatie tegen te gaan.
2. Stimuleer active bystander-gedrag, zet in op praktische handelingsperspectieven middels campagnes en trainingen. Leer mensen hoe, direct en indirect, te handelen als omstander, dit vergroot de bereidheid om in te grijpen.
3. Besteed structureel aandacht aan gelijkheid en mannenemancipatie in de opvoeding, onderwijs en campagnes. Betrek mannen expliciet als onderdeel van de oplossing (bijvoorbeeld als rolmodel of actieve omstander). Het hierbij in op een samenhangende aanpak vanaf jonge leeftijd.

Door in opvoeding, onderwijs en campagnes ruimte te geven aan gelijkwaardigheid, empathie, emotionele- en communicatieve vaardigheden, ontstaat een bredere basis voor sociale veiligheid en gelijkwaardigheid.

4. Sluit in communicatie aan bij de doelgroep.

Voorlichting en campagnes zijn effectiever wanneer deze aansluit bij de leefwereld, cultuur en sociale context van de doelgroep. Onderzoek laat zien dat maatwerk hierin belangrijk is. Werk daarom met herkenbare voorbeelden, lokale situaties, rolmodellen die aansluiten bij verschillende groepen en ontwikkel communicatie met lokale sleutelpersonen. Houd rekening met verschillen tussen wijken en groepen en bied concreet handelingsperspectief (bijv. als omstander). Zorg dat campagnes herkenbaar zijn en gericht op het beïnvloeden van sociale normen en handelingsperspectief bieden.

Ter aanvulling; om effectief jongens en mannen te bereiken, moet er rekening gehouden worden met:

- **Stigmatisering:** wanneer bepaalde groepen mannen systematisch worden aangewezen als “probleemgroep”, voelen sommigen zich aangevallen terwijl anderen het probleem makkelijker buiten zichzelf plaatsen.
- **Abstractie:** wanneer het probleem alleen in algemene termen of metaforen wordt besproken (zoals “haaien” of “schaduwten”), wordt het minder herkenbaar en minder gekoppeld aan eigen gedrag.
- **Individualisering:** wanneer het wordt teruggebracht tot “rotte appels”, verdwijnt het besef dat het ook gaat om bredere gendernormen, genderongelijkheid en sociale patronen.
- **Mismatch:** wanneer voorbeelden en context niet aansluiten bij de leefwereld van de doelgroep, ontstaat al snel het gevoel dat het over “andere mannen” gaat en niet over henzelf.

Kortom, met de aftrap van Actie Aletta in Utrecht is een belangrijke eerste stap gezet in het ophalen van inzichten rondom de veiligheid en de vrijheid van vrouwen in Nederland. De betrokkenheid van deelnemers liet zien dat er veel bereidheid is om samen te werken aan verandering. De opbrengsten van deze avond nemen we mee in de landelijke tour en vormen een belangrijke bouwsteen voor het advies dat aan het kabinet zal worden aangeboden.

WIJ
EISEN
DE
NACHT
OP

DC
DENTLU CREATIVE

VNG

MBO
R a a d

Vereniging
Hogescholen

Universiteiten
van Nederland }

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Regeringscommissaris seksueel
groesoverschrijvend gedrag en seksueel
geweld

Ministerie van Defensie